

Nytt fra foreningene

JUBILEUMSFEST - GRENADEREN, EVJE - LØRDAG 16. SEPT. 1995

SØRLANDETS GEOLOGIFORENING 25 ÅRS TILBAKEBLIKK

PROLOG V/ ELISABETH GJERTSEN.

I 1969 var studiekonsulent Paul Hals v/studiesammemda på Agder initiativtaker til et geologiseminar på Evje. Innbydelse ble sendt ut. Betingelsen var minimum 30 deltakere. Responsen var enorm. Ved påmeldingsfristens utløp hadde 103 personer, i alle aldre og yrker, meldt seg som deltakere til det første geologiseminalet på Evje 3. - 5. oktober 1969 med universitetsforeleserene konservator Inge Bryhni og Borghild Nilsen - og vår egen geolog Ole Fritjof Frigstad - den gang vitenskapelig assistent.

Ved forespørsel blant deltakerne på om det var interesse for å danne geologiforening skrev ca. 50 personer seg på navnelisten. Det første arbeidsutvalget ble valgt: Søren Østerhus, Teodor Gautestad, Arthur Landsverk, Orest Landsverk og Peder Tvedt.

Alle eventyr begynner med «Det var en gang». Denne innledningen er i grunnen starten for at vi feirer Sørlandets Geologiforenings 25 års jubileum i dag, den 16.09.95. Man kan trygt si at studiekonsulent Paul Hals er vår organisatoriske «Gudfar». Paul har vært en meget viktig grunnpi-lar i Sørlandets Geologiforenings historikk - ved bl.a. å være organisasjonsmessig veileder og ved å arrangere interessante og lærerike årlige geologiseminarer m/ universitetsforelesere m.m. Vår hjerteligste takk til Paul Hals!

Arbeidsutvalget arbeidet entusiastisk og godt og innkalte til stiftelsesmøte på Evje skole 27. mai 1970. Ca. 40 personer deltok. Møtet ble betraktet som et årsmøte, slik at man kunne foreta valg. Deltakerene var enige om at en geologiforening skulle dannes. Arbeidsutvalgets forslag til vedtekter ble drøftet og, med noen endringer, vedtatt. Det første styret ble valgt med følgende navn: Peter Tvedt som formann. Olav A.

Vatnestrøm, Thorbjørn Iveland, Ute de Lange Nilsen og Jan Kåre Haugland som styremedlemmer. Varamenn: Teodor Gautestad, Eivind G. Hillestad, Arthur Landsverk, Anne Grethe Haugaa. Revisor: Konrad Evensen.

Takket være stor interesse for en av Norges første amatørgeologiforeningers arbeide og praktisk organisasjonsmessig veiledning fra studiekonsulent Paul Hals, kom arbeidet snart i faste former - både med formål, oppgaver og vedtekter. Da S.G.-medlemmer kommer fra både Vest- og Aust Agder, ble det i 1971, av praktiske grunner, startet en Kristiansandsavdeling og en Arendalsavdeling. Sistnevnte avdeling kom først i gang. Avdelingene har sine egne avdelingsstyrer og er økonomisk selvstendige med medlemsmøter, turer og andre aktiviteter og med gjensidige besøk - hvilket fungerer meget bra. Hovedstyret skal velges fra begge avdelinger. Avdelingsformannen skal alltid representere avdelingen i styret. Hovedstyrets arbeid og formål er opplysningsvirksomhet for å skape og stimulere geologisk interesse for nærmiljø og distriktene - samt Norges geologi som har mangfoldige geologiske felter. Vi er tilsluttet N.A.G.S.

Hvert år har hovedstyret arrangert langturer (3 dager), seminarer med forelesninger og ekskursjoner - med eksperter og geologer alt etter emnevalg og reisemål. Vår alles venn Prof. Steinar Skjeseth har guidet oss til

Ringerike, Romerike, Mjøsa rundt og til Rondane. Fantastiske minnerike opplevelser. Skjeseth har også vært foreleser på mangt et seminar og ellers på lagsmøter hos oss. Enormt mye har vi å takke ham hjerteligst for !

Amanuensis Johannes Dons, fra mineralogisk museum i Oslo, har vært seminarforeleser og guidet oss «Telemark rundt». Førstekonservator Inge Bryhni er også en av fagpersonalet ved mineralogisk museum i Oslo. Bryhni var også en av foreleserne på det første seminaret og han er vårt første æresmedlem. Utallige ganger har vi lydhørt hørt hans forelesninger med innføring i mineralogi m.m.

Sørlandet har sitt prekambriske grunnfjell med sine spennende pegmatittganger - rike på mineraler. Kristiansandsgutten Prof. Torgeir Falkum ved Århus Universitet har i mange år studert og kartlagt geologien på Sørlandet. Han har mang en gang vært seminarforeleser og turguide i S.G.

Mange fagfolk har forelest, men tilslutt i navnrekken vil jeg fremheve vår egen geolog Ole Fritjof Frigstad. «I mark og hei, fra hav til strand - er der vel ingen som er blitt mast og ropt på mer enn han». «Ole Fritjof, kom å se - Hva er det??» Vi er heldige som har ham i vår forening. Ønsket er at han snarest blir ansatt på heltid ved geologisk avd. ved Agder Naturmuseum.

Det vil føre for langt å nevne alle forelesere, seminarer og lokalavdelingenes

møtevirksomhet, turer m.m. Medlemstallet har variert - ca. 175 - 200 medlemmer i alle aldre og fra alle yrker. Kontingenten er 175 kr., 25 kr. for familiemedlemmer og 100 kroner for studenter og æresmedlemmer.

Vi har medlemmer som idag feirer 25 års medlemskap i S.G. Vi har delt ut 9 æresmedlemskap, med spesialdesignet medalje av gullsmed Ute de Lange Nilsen. Hun er også æresmedlem og var med fra starten. Hun formidlet geologiske fagbøker, var vår utenlandskorrespondent, mangeårig styremedlem m.m.

Per Myran var mangeårig hovedstyreformann og æresmedlem. Siden overtok Stig Savenius formannsvervet. Erna Solås er et organisasjonsmessig funn. Hun var forkvinn i 5 år og har vært med i Arendalsavd.'s styre i mange år. Hun redigerte 15 og 20 års jubileumsheftet og er selvsagt æresmedlem. Arne Gundersen, Arendalsavd., var formann i hovedstyret og avd.styret og meget aktiv med opplysningsvirksomhet. Han og Erna «forvandet» mineralsamlingen i Aust Agders Fylkesmuseums geologiske avdeling og innehadde æresmedlemsskapet. Torleif Aalvik var mangeårig hovedkasserer, styremedlem i Arendalsavdelingen. Der han nå er formann etter Jan Henrik Simonsens formannsperiode. Torleif er æresmedlem. Alfred Johannessen var tidligere formann i Arendalsavdelingen og med i hovedstyret i mange år. Orest Landsverk var en meget kunnskapsrik og gavmild personlighet. Mangt et mineral forklarte og navngav han for mang en nybe-

gytter. Han fikk også æresmedaljen. Under-
tegnede har vært med fra starten. Har vært
med i hovedstyret og vært Kristiansands-
avdelingens forkvinne i 17 år. Bevares hvor
er den tiden blitt av? Innehar æresmedaljen.

Tore Voss Taraldsen var mange år i styret
og formann i S.G. Han er vår interne post-
mann - med utsendelse av N.A.G.S. nytt -
nå «Stein», informasjon,
medlemsfortegnelse og kontingenter.
Tidligere hadde vi et internt medlemsblad
«S.G. nytt» som han redigerte. En kjempe-
jobb!

Kjell Stangbolid er mangeårig kasserer -
nå for hovedstyret. For Kr-sand avdeling har
Reidar Tellefsen vært en av støttespillerene i
styret og i opplysningsvirksomhet. Han har
redigert flere spesialhefter i nærmiljøet
sammen med Einar Mykland som har vært
med på alle felter: hovedstyret, avd.styret,
formann i museets venner og leder av stein-
klubben (som jeg vil referere fra tilslutt).

Alle var vi en gang nybegynnere. Med
opplysningsvirksomhet, avd. bokkasser,
mikroskop, forelesere, enestående sosialt
samvær - i et edruelig og ærlig kameratskap,
med respekt for grunneierens rettigheter -
har S.G. et meget godt renommé som en
seriøs forening med god økonomi. La oss
fortsette med det!

De respektive Museumsgeologiske avde-
lingene i Agder fylkene er våre hjertebarn.
Mang en god stoff er forært til samlingene -
og til skolesamlinger m.m. I tilbakeblikket
vil vi også minnes flere av våre markante
medlemmer som ikke lever lenger: Orest
Landsverk, Bjarne Engeseth, Olav Eide,
Arne Gundersen, Teodor Gautestad og «on-
kel» Wilhelm Hansen. Pr. idag har hoved-
styret fungert bra - tross flere år uten for-
mann. Telefonen er flittig i bruk.

Om Kristiansandavdelingen, leses føl-
gende fra kildematerialet: « Flerårig lokal-
utvalg bestod av Jan Kåre Haugland, Gustav
Høyne og Sven Fredriksen. Alle var inter-
essert i få et styre i faste former. 13. des.
1977 ble Einar Mykland valgt til formann

for Kristiansand avd. Nestleder Steinar
Solli, kasserer Over Konnerberg, sekretær
Elisabeth Gjertsen, styremedl. John Ivar
Mykland. Året før, 27. februar 1976, ble
«Steinklubben» stiftet ved et samarbeide
mellom S.G. avd. Kristiansand og Kristian-
sand Museum. Jan Kåre Hauglands tanke
var å starte en junioravdeling fordi det
hendte at over tredjeparten på lagsmøtene
var barn. ADH-lektor Sofus Klausen holt
fem juniortreff allerede i 1975. Ole Fritjof
Frigstad kom med i samarbeidet fra museet.
«Steinklubben» ble registrert på ungdoms-
kontoret i Kristiansand for å få del i kom-
munale tilskuddsordninger. Fra da av ble
møtene holdt i ekserserhuset hver tredje uke
i vinterhalvåret. Kontingenten var 10 kro-
ner. Einar Mykland var en fantastisk flink
leder - med en utrolig kunnskapsrik opplys-
ningsvirksomhet for juniorenes alderstrinn.
Som kuriositet kan nevnes at Steinklubben
delte ut to æresdiplomer for bistandshjelp
med mineralgaver til: Magdalene og Olav
Bjordam og undertegnede i 1989.

Medlemstallet varierte. I 1984 hadde
klubben 34 medlemmer.

Høsten 1992 ønsket Einar å slutte som
Steinklubbens leder, av familiehensyn, mm -
etter 16 års juniorlederverv. Ingen ville
overta ledervervet dessverre. Mange av disse
juniorene ble medlemmer i Kristiansand. De
fleste av våre medlemmer innehar vårt
jakkemerke, plassert på turklærne som
«kjennetegn».

Å du, og du, så mange entusiastiske med-
lemmer vi har hatt - og har. Vi er dem stor
takk skyldig, for at Sørlandets Geologi-
forening har bestått 25 år.

En stor hilsen og takk til allepårørende,
som i ergrelse eller tålmodighet har tolerert
og støttet våre medlemmers geologiske fri-
tidsaktiviteter. En spesiell takk til alle
gruvegrunneieres velvillige besøkstillatelser.

Kjære medlemmer:

Gratulerer hjerteligst med Sørlandets
Geologforenings 25-års jubileum!

Einar Mykland og Tore Voss Taraldsen ble utnevnt til æresmedlemmer. Tor var forhindret fra å komme.

24 medlemmer deriblant 6 æresmedlemmer, deltok på festmiddagen på Grenaderen 16. september 1995

SØRLANDETS GEOLOGIFORENING 25-ÅRS JUBILEUMS-STYRE 1995.

HOVEDSTYRET:

Formann:	Styret
Sekretær:	Jan Henrik Simonsen.
Kasserer:	Kjell Stangborli
Styremedlem:	Elisabeth Gjertsen, Torleif Aalvik, Knut Lieng, Kjell Flaten, Erna Solås
Varamenn:	Nils E. Johannessen Per Otto Rindholm
Revisor:	Berit Davis

Valgkomité: Styret
«STEIN»kontakt :Reidar Tellefsen

Medlemmer: Foreningen har pr. 17.02.95 113 hovedmedlemmer og 21 familiemedlemmer = 134 personer.

Æresmedlemmer er 9 personer: Inge Bryhni, Paul Hals, Ute de Lange Nilsen, Per Myran, Orest Landsverk, Erna Solås, Elisabeth Gjertsen, Einar Mykland og Tore Voss Taraldsen.

Medlemskontingent pr år: Kr. 175,-
Fam.medl.: kr. 25,-. Studenter og æresmedl.: kr. 100,-.

At foreningen fortsatt er oppegående vitner følgende linjer som ledsaget jubileumsprologen om:

Jeg kommer nettopp fra lagsmøte. Der var 36 deltakere, normalt 20. Dagens tema med foredrag var: Isbreene på Svalbard. Loddsalget som vanlig basert på mineraler gitt av medlemmene innbrakte 800 kroner.
hilsen Elisabeth

Klokker
Råstein
Mineraler
Bokstøtter
Termometere
Penneholdere

Steinknekkere

NORSK NATURSTEIN

v/ Bjørn Skår
Telefon 61 12 58 10

Ope heile året

– med mykje nytt og spennande frå
årets innkjøpsrunder. Ring – eller
skriv oss – vi sender gjerne liste!

FOSSHEIM STEINSENTER
N-2686 LOM
Tlf. 61 21 14 60

FJELL-NOREG
Storgt. 46, 2600 Lillehammer
Tlf. 61 26 34 66